

ta korak, da vzgojijo Nemce za učitelje po slovenskih šolah.

Da onemogočimo to nakano poželjivih Nemcev, treba je o pravem času misliti na uspešna protisredstva. In najbolj uspešno bo, ako skrbimo za slovenski učiteljski naraščaj. Moramo priznati, da se je za to dosedaj med nami le malo zgodilo. So sicer mnogoštevilne izjeme, toda prepogosto se je dogajalo, da so se oglašali za učiteljske le mladeniči, ki so iz tega ali onega vzroka morali zapustiti kako srednjo šolo. Naraščaj iz teh vrst pa je premajhen in prepičel. Skrbeti se mora tudi za naraščaj, ki bo že od vsega začetka namenjen za učiteljski stan, buditi je treba med mladino poklic za učiteljski stan.

Predvsem je seveda naloga učiteljev, da budijo pri mladini poklic za učiteljski stan. A tudi drugi rodoljubi ne smejo v tem oziru mirovati, še manj pa nasprotovati. Da se lahko mladenič oziroma mladenka oglasita za učiteljske je treba najprej izpolnjenega 14 leta. Potem je treba napraviti skušnjo za vsprejem v učiteljske. Kaj se vse zahteva, o tem lahko najbolj pouče ljudi seveda učitelji. Na učiteljskih pa je tudi posebna pripravnica za učence in učenke, ki hočejo vstopiti v učiteljske.

Marsikateri stariši bi radi preskrbeli svojemu otroku boljši kruh. Toda za študiranje po srednjih in višjih šolah nimajo potrebnih denarnih sredstev. Posebno pri takih otrokih naj gledajo stariši in rodoljubi na to, da dobijo otroci veselje in navdušenje za učiteljski stan. Študiranje za ta stan traja brez pripravnice le 4 leta, s pripravnico pet let. Mi potrebujemo slovenskih učiteljev, za to skrbimo tudi za njihov naraščaj. Iz pomanjkanja slovenskih učiteljskih moči pa bodo imeli le Nemci svoj hasek.

Vsenemški nameni.

Naši spodnještajerski Nemci so večinoma pripadniki takozvane nemško-radikalne ali vsenemške stranke, katero vodita Wolf in Schönerer. Ker se se vedno nahajajo Slovenci, ki nočejo spoznati, s kom se bratijo, ako hodijo roko v roki z našimi spodnještajerskimi Vsenemci, hočemo jim danes iz govorov vsenemških poslancev in časnikov pokazati prave cilje in namene naših Vsenemcev.

V Hebu so imeli začetkoma tega meseca Vsenemci shod, kateremu je predsedoval njih voditelj Schönerer. Ob tej priliki je rekel vsenemški državni poslanec naslednje besede:

in črez z veliko belo rjuho, poleg njega je brlela luč v stekleni svetilnici za repično olje, tik svetilnice je stal okrožnik z blagoslovljeno vodo in v vodi je bila smrekova vejica za škropilnik.

Molče stopimo bliže, pokleknejo poleg mrtvaškega odra in tiho molimo za dušo ranjega ponesrečenca. Ko odmolimo, vstanemo in eden izmed nas odkrije mrliča do prs. Pretreslo nas je, ko ga vidimo odkritega. Imel je zabuhlo glavo in zabuhel obraz, prsi so se videle odrte, roke so bile vse polne ran, iz ust, nosa in ušes mu je silila peneča se kri . . .

Poškropimo ga še, potem pa ga zopet pokrijemo in posedemo na klopi in stole, pripravljene za ljudi, ki so prišli k mrliču.

Mi iz Gorenj nismo bili prvi, pa tudi ne zadnji obiskovalci na mrtvaškem odru ležečega ponesrečenca tisti večer. Nekaj smo jih že našli tam, nekaj pa jih je še prišlo za nami. Vsaka skupina se je podala, ko je odmolila in poškropila mrliča, na mesto, ki ji je najbolj ugajalo. Po 9. uri ni bilo nikogar več, pa je soba itak že komaj obsegala zbrane ljudi.

Posamne skupine po sobi so med seboj na pol tiho govorile ter si kratile čas, kakor so vedele in znale; tam pa tam se je slišal včasih med njimi kak močnejši glas. Domači

«Česki uradniki se morajo odstraniti iz nemškega ozemlja . . . (Kaj bi rekel dr. Schalk, ako bi spodnještajerski Slovenci zahtevali kaj takega glede naših nemških uradnikov?) Mi ne trpimo tega, četudi pride do javnih rabuk . . . Iz države vodijo pota, a nikdar v državo. Mi se smejemo državnemu prevratu, kajti razvnele bi se strasti, ki se ne strašijo bajonetov. Naše geslo je, združeni morajo biti vsi nemški udjel!»

Združenje avstrijskih Nemcev z Nemci v rajhu, to je torej geslo Vsenemcev. To je izdajalsko geslo in ako bi v Avstriji vladale naravne razmere, morali bi zapreti vsakega, ki izusti take besede ali ki pripada k taki stranki. Zaslepljenim nemškutarjem bi moralo po teh odkritih besedah dr. Schalka vendar enkrat tudi jasno postati, da se Slovincem le zaradi tega nemški jezik usiljuje, da bi Vsenemci lahko več ljudi ponudili za združenje s Prusi.

Kakor znano, se od Vsenemcev dela zadnja leta tudi velika gonja za protestantsko in proti katoliški cerkvi. Tudi po spodnještajerskih trgih in mestih se je vabilo in se še vabi ljudi k protestantski cerkvi. Vsak ve, da se to ne godi iz verskega prepričanja. Zakaj pa torej? Tudi glede protestantskega gibanja se je na shodu v Hebu govorilo celo odkrito. Poslanec dr. Eisenkolb je rekel: «Mi hočemo doživeti še vspeh tega gibanja, zato mora gibanje biti hitrejše. Dokler nismo ločeni od Rima, je tudi ožja zveza z Nemčijo nemogoča». To je vendar dovolj jasno povedano! Ker je Prusija po večini protestantska, morajo Vsenemci skrbeti, da se tudi avstrijski Nemci poluteranijo, ako hočejo priti kedaj pod prusko pikelhavbo.

V Gradcu izhajajoči časnik «Grazer Tagblatt», ki ga hlastno čitajo tudi po Spodnjem Štajerskem, pa je ponatisnil nedavno članek, ki govori: «Trebalo bi avstrijske dedne dežele . . . v katerikoli obliki zopet združiti z Nemčijo. Gibanje se je pričelo, nemški narod v Avstriji raztrgati vezi, v katere ga je potisnila neprevidna politika!»

To so vsenemški nameni, in večina spodnještajerskih Nemcev spada k vsenemški stranki. «Štajerc» pa slika te može kot svetnike in mnogi Slovenci, ki so katoliške vere in ki so avstrijski državljani, mu pritrjujejo. Pač pa si upa «Štajerc» napadati in hujskati proti slovenskim stanovom, ki so vedno bili vdani katoliški veri in avstrijskemu cesarju. Ali je to pošteno? Ali sme tako pisati list, ki se hoče imenovati prijatelj slovenskega

so bolni in objokani s povešeno glavo hodili po sobi sem ter tja ter posedali po klopih in stoli. Na klopi za pečjo so sedeli trije stari berači, vsak z velikim molekom v roki.

Okoli polednjastih je pokleknil in se na glas prekrizal že bolj prileten mož ter začel moliti žalostni del rožnega venca za izveličanje duše pokojnika. Vse se je spustilo na kolena ter ravno tako glasno molilo za njim do konca.

Po končani molitvi je prinesel hišni gospodar ljudem vina in kruha, da se okrepčajo in ožive, kajti med molitvijo so nekateri že dremali.

In res je postalo po tem okrepilu okoli mrliča nekoliko živahneje. Nekateri so zdaj peli pobožne pesmi, drugi so pripovedovali razne povesti in dogodbe, tretji so igrali nedolžne igre.

To je trajalo do svita. Ob svitu pa so se ljudje polagoma razšli. Pri mrliču so ostali samo domači in pa stari berači na klopi za pečjo.

Kakor druga, tako je prešla pri mrliču tretja noč (prvo noč ni bilo nikogar tujega pri njem, ker se ni bilo znano, da je v tej hiši mrlič). Po dnevu so bili pri njem le domačini, kak sorodnik in pa ubožci iz sosseke.

(Konec prihodnjic)

ljudstva? Dobri Slovenci pa bomo vedno ostali nasprotniki vsenemških namenov, kajti mi smo katoliškega in avstrijskega mišljenja.

Politični ogled.

Avstrijskemu prestolonasledniku je povila njegova soproga na gradu Konopište deklico.

Volitve v kranjski deželni zbor se bodo vršile v kmetskih občinah dne 12. sept., za mesta in trge 19., za veliko posestvo 23. septembra. Med katoliško-narodno in liberalno stranko se bo vnel hud boj za mandate v kmetskih in mestnih občinah.

Transvaalski predsednik Krüger je odgovoril na predlog drž. poslanca Reitzza, ki je hotel pri Angležih prositi za mir, da z ozirom na vsak dan mogoče zmešnjave v Evropi, naj Buri boja za svojo prostost še ne opuste.

Avstrija in Anglija. Nekaj nemogočega se kuje v italijanskih krogih. Namreč nič manjega, nego to, da bi se pridobilo Nj. Vel. cesarja Fran Josipa I., da bi obiskal Italijo. In sicer naj bi prišel naš cesar v Benetke, Florenco, ali pa celo v — Rim. Ta obisk pa bi želel vrniti potem italijanski kralj našemu cesarju. — Da se skuša od strani Italije približanje k Avstriji, je nekako umevno, ali popolnoma neumevno, da celo predrzno pa je le misliti na to, da bi se podal naš cesar v deželo anarhistov. Ali ne vedo v Rimu, da je bil morilec naše cesarice — Italijan? Ali ne vedo, da je bilo celo pri navzočnosti cesarja v Gorici lansko leto vse — v železu in stražah — pa naj bi mislilo na obisk cesarja v Italiji, kjer je vsak deseti človek rojen anarhist? Ako so Italijani umorili svojega lastnega dobrega kralja, kdo naj si upa v tako deželo? To so stvari, katere treba javno naglašati. Italija naj svoje ljudstvo najprej osreči, potem naj goji take načrte.

Grof Waldersee, ki je vodil evropske čete po Kitajskem, se vrača domov. Na Nemskem se mu bo priredil lep pozdrav. V Brunschensu ga bo pozdravil nemški cesar sam. V Hamburg dospe grof Waldersee okoli 10. avgusta.

Prisega angleškega kralja. Ko se kralj krona, mora priseči na ustavo. V prisegi angleškega kralja so se nahajale jako žaljive besede o preblaženi Devici Mariji. Katoličani so zahtevali, da se odstranijo in res se je njih zahteva uslišala.

Napredujoča katoliška cerkev. Pred sto leti je bilo izven Evrope in Amerike le okoli 2 milijona katoličanov. V 19. stoletju je sv. cerkev tako napredovala, da jih je dandanes okoli 30 milijonov. V 19. stoletju je okoli 100.000 katoličanov prelilo kri za sv. vero.

Veljava Anglije pada. V spodnji zbornici angleški je tožil poslanec Gibson Bowles o propadanju ugleda angleške države. Povdarjal je, da je Rusija takoj, čim se je vnela južnoafričanska vojna, odposlala 6000 mož v Afganistan, 45 milj od Herata. Tožil je potem, da je Srbija popolnoma v oblasti Rusije in da Nemčija gradi železnico v Bagdad ter da angleška poslanika v Parizu in Madridu nista bila v stanu ohraniti si prijateljstva Francije in Španije.

V predni Indiji vzdržujejo katoliški škofje in duhovniki. 2562 sol z 155.000 otroki in 162 sirotišč. Ko bodo po stoletjih dobili te šole v roke napredni učitelji, poreko, da je sv. cerkev sovražnica šole!

Dopisi.

Iz Vidma. (Obč. volitve). Ne bi se več pečali z našimi obč. volitvami, da nas ne bi k temu izzivali nemški listi. Pisali so namreč zadnji čas prav bahato, da so Nemci zopet dobili v svojo pest videmsko občino, dasi biva v njej državni poslanec g. Žičkar.